

Amsterdam, 7.1.2014

Betreft Nota B&W betreffende beleid masten voor antenne-installaties d.d. 26 november 2013.

Aan de gemeente Haarlemmermeer

De nota van B&W Haarlemmermeer betreffende het beleid voor antenne-installaties d.d. 26.11.2013 doet geen recht aan het voorzorg beginsel en aan het wetenschappelijk onderzoek betreffende de mogelijke gezondheidseffecten van de elektromagnetische velden afkomstig van antenne installaties.

Zoals de Nota van B&W op pagina 1 aangeeft is voor de gemeente Haarlemmermeer vanaf 2003 het voorzorgbeginsel uitgangspunt van het plaatsingsbeleid voor antennemasten. Het voorstel van B&W komt erop neer dat dit voorzorgbeginsel wordt verlaten voor woongebieden. Dit volgens B&W omdat 'de wetenschap geen bewijs kan vinden dat de elektromagnetische veldsterkte van GSM en UMTS installaties schadelijk is voor de volksgezondheid' (pagina 2 van de Nota).

De kern van het voorzorgbeginsel is evenwel dat maatregelen worden genomen in situaties dat wetenschappelijk bewijs voor schadelijkheid ontbreekt maar er, gegeven beschikbaar wetenschappelijk onderzoek, wel aanwijzingen zijn voor nadelige effecten op de gezondheid.

Voor elektromagnetische velden zoals die worden uitgestraald door antenne installaties zijn er aanwijzingen voor negatieve effecten aanwezig in de peer-reviewed wetenschappelijke literatuur.

In de beschikbare peer-reviewed onderzoeken over de relatie tussen tumoren en de blootstelling aan elektromagnetische velden voor mobiele communicatie waren deze aanwijzingen voor een speciaal bijeengeroepen werkgroep van de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO/IARC) sterk genoeg om de elektromagnetische velden in kwestie in te schalen als 'mogelijk kankerverwekkend voor de mens' (voor de argumentatie zie : R. Baan e.a., Lancet Oncology 13 (2011) 624-624). Deze inschaling is dezelfde als die van de elektromagnetische velden van hoogspanningsleidingen, waarvoor in Nederland het voorzorgbeginsel op woongebieden wordt toegepast.

Effecten van de elektromagnetische velden op elektro-encefalogrammen, bij blootstelling onder de in de Haarlemmermeer voor woongebieden te hanteren normen, zijn vastgesteld in vele dubbelblinde peer-reviewed onderzoeken (bijv. Tommaso e.a., Neuroscience Letters 464(2003) 79-83; Carruba e.a., Neuroscience Letters 469 (2010) 164-168; Vecchio e.a., Clinical Neurophysiology 121 (2010) 163-171). Een onderzoek van Hutter e.a. onder omwonenden van een zendmast in Oostenrijk (Occupational & Environmental Medicine 63 (2006) 307-313 laat zien dat, wanneer wordt gecorrigeerd voor bezorgdheid over de effecten van de zendmast, vaker negatieve effecten optreden die samenhangen met minder goed functioneren van het zenuwstelsel. Ook zijn er sterke aanwijzingen voor het bestaan van overgevoeligheid voor elektromagnetische velden van antenne installaties (Genesisius & Lipp, Science of the Total Environment 414 (2012) 103-112).

Deze aanwijzingen voor negatieve effecten van elektromagnetische velden voor mobiele communicatie zijn zeer goede redenen om het voorzorgbeginsel ten aanzien van woongebieden te handhaven. In de Europese Unie zijn er vele voorbeelden daarvan, op het niveau van landen (bijvoorbeeld Italië), provincies (bijvoorbeeld in Oostenrijk) en steden (bijvoorbeeld Brussel). De daarbij gehanteerde normen zijn tot een factor 100 scherper dan de door B&W vermelde ICNIRP normen (zie pagina 2 van de Nota). Bij deze verscherpte normen blijkt mobiele communicatie goed mogelijk. Het hanteren van een afstandscriterium van 50 meter bij toepassing van het voorzorgbeginsel, zoals door B & W voorgesteld voor kinderdagverblijven en basisscholen is ongeschikt. In geval van een goed bemeten GSM 900 antenne installatie met een hoogte van 25 meter is bijvoorbeeld aan de grond op 50-70 meter de veldsterkte juist maximaal (Battenus & Buckus, Measurement 46 (2013) 3942-3449).

Hoogachtend,

Prof. dr. L. Reijnders
Emeritus hoogleraar milieukunde, Universiteit van Amsterdam
p/a Universiteit van Amsterdam
FNWI, C 4208
Science Park 904
Postbus 94248
1090 GE Amsterdam